

Dosarul nr. 2ra-773/20

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul central (jud.: I. Chiroșca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: M. Guzun, V. Buhnaci, L. Pruteanu)

Î N C H E I E R E

19 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de Întreprinderea Mixtă „Incaso” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă „Incaso” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Eugeniu Jomir cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Întreprinderea Mixtă „Incaso” Societate cu Răspundere Limitată și s-a menținut hotărârea din 15 ianuarie 2019 a Judecătoria Strășeni, sediul central,

c o n s t a t ă :

La 13 septembrie 2019, ÎM „Incaso” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Eugeniu Jomir cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 28 octombrie 2015, între ÎCS „Iute Credit” SRL, în calitate de creditor și Eugeniu Jomir, în calitate de debitor, a fost încheiat contractul de împrumut nr. 652882. La aceeași dată, ÎCS „Iute Credit” SRL și-a onorat obligațiunea, transferând debitorului împrumutul acordat.

ÎM „Incaso” SRL a relatat că pentru nerespectarea graficului de rambursare a împrumutului, debitorul s-a angajat să plătească pe lângă valoarea împrumutului principal, taxa aferentă contractului de împrumut, dobânda și o penalitate contractuală, care se raportează duratei de întârziere, însă până la momentul depunerii acțiunii, pârâtul nu și-a onorat obligațiunile, pe care urma să le onoreze conform contractului.

Mai mult, reclamanta a specificat că pârâtul a fost înștiințat despre faptul nerespectării clauzelor contractuale, prin intermediul notificărilor recomandate, expediate în adresa acestuia. Ulterior, în adresa pârâtului a fost expediată reclamația, prin care a fost informat repetat despre nerespectarea clauzelor contractuale și despre rezilierea anticipată a contractului de către creditor și obligațiunea acestuia de a

returna împrumutul, dobânda calculată, taxa aferentă la contract și penalitățile calculate conform contractului.

ÎM „Incaso” SRL a menționat că la data depunerii acțiunii în judecată, datoria pârâtului constituia suma de 10 795,20 de lei, fiind compusă din datoria principală în sumă de 5499 lei și penalitatea în sumă de 5 296,20 de lei.

Reclamanta a solicitat încasarea din contul lui Eugeniu Jomir a datoriei în sumă de 10 795,20 de lei, a cheltuielilor pentru asistența juridică în sumă de 1 000 de lei și a taxei de stat în sumă de 323,86 de lei.

Prin hotărârea din 15 ianuarie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul central s-a admis parțial acțiunea înaintată de ÎM „Incaso” SRL.

S-a dispus încasarea din contul lui Eugeniu Jomir în beneficiul ÎM „Incaso” SRL a datoriei în sumă de 5 499 de lei, a taxei de stat în sumă de 270 de lei, a cheltuielilor de citare publică în sumă de 200 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 800 de lei. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată (f.d. 50, 57-60).

La 28 februarie 2019, ÎM „Incaso” SRL, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea cererii de apel, modificarea hotărârii contestate și încasarea penalității contractuale în sumă de 3 646,50 de lei și a penalității pentru rezilierea contractului în sumă de 1 649,70 de lei.

Prin încheierea din 21 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea depusă de ÎM „Incaso” SRL și s-a repus în termen cererea de apel (f.d. 74-77).

Prin decizia din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de ÎM „Incaso” SRL și s-a menținut hotărârea din 15 ianuarie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul central (f.d. 103-111).

În motivarea soluției, instanța de apel a indicat că concluzia primei instanțe cu privire la clauzele contractuale referitor la încasarea penalităților este incorectă, considerându-le nule de drept, nulitate, pe care instanța a invocat-o din oficiu, deoarece respectivele clauze contractuale contravin bunelor moravuri și ordinii publice. Întrucât din conținutul materialelor și a pretențiilor formulate de reclamantă reiese că, sancțiunea civilă pentru neexecutarea obligației pecuniare în termen, nu se află într-o proporție rezonabilă față de suma datorată, ceea ce este inechitabil, pune în seama debitorului o povară mult prea mare și reprezintă un veritabil abuz de drept.

Referitor la clauza penală, Colegiul civil a relatat că în contractul de împrumut, aceasta nu este una punitivă, a cărei scop să fie constituit din repararea prejudiciului peste penalitate așa cum prevede art. 626 alin. 2 Cod civil, deoarece clauza punitivă (sau caracterul punitiv al acesteia) trebuie menționată expres și în scris, în condițiile prevederilor art. 625 Cod civil. În acest context, ținând cont de faptul că apelantul/reclamant la materialele cauzei nu a adus nicio dovadă a faptului că, prin tardivitatea executării obligațiilor de către pârât i s-au cauzat anumite prejudicii extraordinare, clauza penală reprezintă o evaluare anticipată a prejudiciului și în final, această evaluare nu este determinată, urmând a fi dovedită prin mijloace probatorii pertinente și ținându-se cont de circumstanțele ce au generat neonorarea corespunzătoare a obligației. Or, penalitatea, în calitate de mijloc de garantare a obligației, reprezintă un bun accesoriu pe lângă obligația de bază și respectiv, trebuie să fie într-o proporție rezonabilă față de ultima.

Mai mult, instanța de apel a considerat că felul în care sunt formulate clauzele în contractul de împrumut semnat de părți privitor la răspunderea în caz de neexecutare a obligațiilor, denotă un comportament dolosiv al împrumutătorului, or, reieșind din circumstanțele cauzei în ansamblu se ajunge la concluzia că contractul încheiat între reclamant și pârât reprezintă un veritabil contract de adeziune, iar clauza cu privire la penalități este o clauză abuzivă în sensul Legii nr. 256 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii.

La 27 februarie 2020, ÎM „Incaso” SRL, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei recurate, modificarea hotărârii primei instanțe și încasarea penalității contractuale în sumă de 3 646,50 de lei și a penalității pentru rezilierea contractului în sumă de 1 649,70 de lei.

În motivarea recursului, recurenta a relatat că instanțele ierarhic inferioare nu au ținut cont de interesele creditorului care, prin neachitarea împrumutului în termen a suportat prejudiciu, care anterior semnării contractului a fost evaluat și negociat cu debitorul.

ÎM „Incaso” SRL a menționat că instanțele respingând cerințele referitoare la încasarea penalității, nu au ținut cont de natura clauzei contractuale referitoare la încasarea prejudiciului în mărime de 0,5% din suma neachitată. Mai mult, creditorul a calculat penalitatea în mărime de 25% pentru rezilierea anticipată a contractului, luând în considerare prejudiciul pe care îl va suporta în cazul rezilierii anticipate a contractului și venitul pe care acesta ar putea să-l obțină, prin acordarea împrumuturilor altor persoane.

La 27 martie 2020, în adresa intimatului Eugeniu Jomir a fost expediată copia cererii de recurs depusă de ÎM „Incaso” SRL, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 122).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința, prin care intimatul să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată participanților la proces, la 18 decembrie 2019, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele cauzei (f.d. 112), însă date privind recepționarea deciziei instanței de apel la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termenul prevăzut de lege.

Examinând temeiurile recursului declarat de ÎM „Incaso” SRL, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a

normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de ÎM „Incaso” SRL, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a permite instanței de judecată de a reține existența temeiului prevăzut la articolul 433 lit. a) Cod de procedură civilă. În atare condiții, conjunctura respectivă confirmă că marja de apreciere a instanței de recurs nu a fost disproporționată cu obiectivele securității raporturilor juridice și buneii administrări a justiției, după caz, s-a accentuat rolul instanței

supreme de a interpreta uniform legea și de a soluționa litigiile apărute în cadrul aplicării legilor, în raport cu obiecțiile formulate în recurs. Deci, în opinia instanței, normele de drept nu au format un obstacol care să afecteze esența dreptului recurentei de acces la instanță.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de articolul 6 parag. 1 din C.E.D.O., instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză și de trăsăturile speciale ale procedurii în ordine de recurs (a se vedea, inter alia, Latourniere vs Franța, 10 decembrie 2002, parag. 2; Hansen vs Norvegia, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). În concepția instanței europene, articolul 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind lipsit de șanse de succes (a se vedea, mutatis mutandis, Kukkonen vs Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; Papaioannou vs Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45; Baydar vs Olanda, 24 aprilie 2018, parag. 46; Guelfucci vs Franța, 3 iulie 2018, parag. 42 - 44). Aceste raționamente se transpun direct în cazul de față, de vreme ce esența și temeiurile din recursul dedus judecătii, inclusiv și argumentele din el, nu sunt în stare să afecteze legalitatea deciziei atacate sau a procedurii în ansamblu.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de ÎM „Incaso” SRL, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov, urmează a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Incaso” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu